

Dr. Dékány Imre akadémikus lett Az iparnak is kutatnak

A tudomány ipari alkalmazása terén jelentős tapasztalatokkal rendelkezik dr. Dékány Imre kémia-professor. A Szegedi Tudományegyetem Kolloidkémiai Tanszékének és az MTA-SZTE Nanostrukturált Diszperz Rendszerek Kutatócsoportjának vezetője egyike annak a hat szegedi tudósnak, akiket az MTA levelező tagjává választottak.

– Mekkora jelentősége van az akadémiai levelező tagságnak?

– A legmagasabb szakmai elismerésnek tekintem. A kémia területén tizenegy éve nem választottak Szegeden akadémikust, pedig az itteni kémikusok nemzetközi viszonylatban is elismerten eredményes kutatási kapcsolatokkal rendelkeznek.

– Melyek azok az eredmények, amely alátámasztják az akadémiai tagsággal járó elismerést?

– Legfőbb kutatási területem a kolloid rendszerek előállítás, különös tekintettel a szilárd–folyadék határfelületi kölcsönhatásokra. A kolloidok igen kis méretű – a milliméter milliommód részét kitevő – részecskéik, amelyek fizikai-kémiai tulajdonságaikat tekintve sok szempontból újszerűen viselkednek. Környezetünk szennyezésében is jelentős szerepet játszanak a kolloid részecskéik, ezért tulajdonságaik megismerése fontossá vált. Az elmúlt évtizedben az anyagtudományi kutatások előterébe kerültek az úgynevezett nanorészecskéik, illetve a nanoszerkezetű anyagok,

amelyekkel a kolloidkémiai tanszék is foglalkozott. Ebben a munkában sokat segítettek azok a német, amerikai és japán kutatási szerződések, amelyeket környezetkémiai és anyagtudományi projektek kapcsán kötöttünk. Pályázatot nyertünk például a NATO „Tudomány a békéért” című kutatási programjában, amely lehetővé tette korszerű műszerek használatát. A kőolajipar számos kolloidkémiai probléma megoldását sürgeti, és ezért a hetvenes évektől a mai napig folynak nálunk kutatások a Mol Rt. megbízásából. Az ipari kutatások nagy mértékben hozzájárultak az oktatás finanszírozásához. Erre azért is szükség volt, mivel a kémikusok normatív támogatás a képzés reális költségeihez képest alacsony.

– Melyek a fontosabb jövőbeni feladatai?

– Most készítjük elő a kémiai doktori iskola akkreditációját. Ezenkívül az akadémiai kutatócsoport tagjaival együtt szeretnénk olyan új minőségű anyagokat előállítani, amelyek alkalmazhatók az iparban, és külföldön is versenyképesek. A nemzetközi tudományos kapcsolatokkal is bővíteni kívánom, hogy ezzel is segítsen a fiatal doktoranduszok külföldi tanulását.

– Hogyan alakul a kémia iránti érdeklődés a fiatalok körében?

– Meggyőződésem szerint ez növekszik a jövőben, hiszen az új technológiák hazai bevezetése és alkalmazása több kémikust igényel. Ehhez azonban fel kell kelteni a fiatal generáció érdeklődését.

Hegedűs Szabolcs

Dr. Dékány Imre: Meggyőződésem, hogy a fiatalok kémia iránti érdeklődése növekszik a jövőben.
(Fotó: Karnok Csaba)

Ránk szól a telefon

Bizonyára meglepődnek azok a telefon-előfizetők, akiket egy gép hangja figyelmeztet számlatarozásukra. A V-fon Rt. április végén vezette be kísérleti jellegű szolgáltatását, amelynek célja, hogy jelezze a számtalan elintéznivaló és befizetnivalóval küszködő előfizetőnek: telefonszámlájának kiegyenlítése egyelőre késik – tájékoztatta lapunkat Barna Zolt, a V-fon Rt. munkatársa.

Persze nem csak arról lehet szó, hogy az ügyfél megkezdte a befizetéséről: megtörténhet, hogy a pénz „félúton” jár az átutalási számlát kezelő bank és a telefontársaság között. Ha így van, akkor az előfizető fölhívhatja a körzethatáron belül ingyenes, 1701-es telefonszámot (amely 0–24 óráig elérhető). Itt is egy számítógép hangja jelentkezik, amelynek útmutatásával az ügyfél bebillentyűzi (hagyományos telefonról üzenetrögzítőre mondja) a szükséges adatokat, s nevét már törlik a tartozási listáról. Az 1701-es szám körzethatáron kívülről, vagy mobiltelefonról a 62/407-017-es számon érhető el.

Az új szolgáltatás a bizalomra épül: a V-fon Rt. fenntartás nélkül elfogadja az 1701-es számra bementett adatokat. A hamis információk közlését sem büntetik – viszont az előfizetőtől a továbbiakban megvonják a telefonos „bementés” lehetőségét.

A telefonos figyelmeztetés a befizetési határidő lejárt utáni napokban várható. A telefonértesítést követően 48 órát kapunk a számla kiegyenlítésére. Két nap múlva viszont számíthatunk a szolgáltatás korlátozására: legfőbb segélyhívó számokat tárcsázhatunk.

Ny. P.

Könyvpremier Szegeden

A történelmi koronatanú

Özvegy Horthy Istvánné Edelsheim Gyulai Ilona grófnőt (balról) Kopasz Márta grafikusművész készítette a sokadalomban. (Fotó: Schmidt Andrea)

Munkatársunktól

Gróf Edelsheim Gyulai Ilona, a repülőgép-szerelésben 1942-ben elhunyt Horthy István kormányzóhelyettes özvegye volt a vendége annak a talál-

kozásnak, amelyen a grófnő *Becsület és kötelesség* című két kötetben megjelent történelmi memoárját mutatták be a közönségnek. A Sík Sándor könyvesbolt vendége volt a vendége annak a talál-

asszony a második világháborús hadba lépésről, Horthy Miklós kormányzó történelmi szerepéről, a német megszállásról, valamint a zsidó deportálásokról felfedezéséről és budapesti leállításáról beszélt

a múzeum nagytermét zsúfolásig megtöltött közönségnek.

Özvegy Horthy Istvánné-vel készült interjúnk, valamint könyvéről szóló cikkünk a hétfői *Stefánia* magazinban olvasható majd.

Szocialisták az autópályáról és a Mars térről

Bartha: nem titok a biztos

Nem először tapasztaljuk, hogy a fideszes kormányzás városunk és térségünk jövőjét érintő fontos kérdésekben vagy megdöbbentően tájékozatlan, vagy tájékozatlanságával döbbeneti meg a közvéleményt – jelentették ki a helyi szocialisták tegnapi sajtótájékoztatójukon, amelyen egyebek mellett a miniszterelnök lapunkban megjelent állításainak egy részét cáfolták.

Az MSZP városi elnöke, Kozma József elmondta: Orbán Viktor a Délmagyarországnak adott interjújában ígéretet tett arra, hogy az M5-ös autópályát 2003-ban elkezdik

építeni, ugyanakkor a meglévő koncessziós szerződéssel kapcsolatban az előző kormányra mutatott, mondván, hogy a Horn-kormány megálló megállapodást hagyott a Fidesz vezette kabinetre. A városi elnök hangsúlyozta: az M5-ös autópálya koncessziós szerződését 1994. május 2-án az MDF-es kormány kötötte meg, aláírója Schamsula György közlekedési miniszter volt.

Az MSZP kormányzása alatt Kecskeméttől Kiskunfélegyházáig megépült az autópálya. Bár a Fidesz választási programjában az szerepelt, hogy 2002-ig megépítik az M5-öst Röszkéig, eddig semmi sem történt az ügyben.

Ezt követően Kozma József arról, az általa titkosnak

mondott megállapodásról szólt, amelyet Bartha László kötött a Mars tér átalakítását vezénylő önkormányzati biztossal. Bikádi János havi 200 ezer forintot kap a munkájáért a Vásár- és Piacüzemeltető Kft.-től. A szocialisták úgy vélik: a szerződés érvénytelen, mivel azt nem ellenjegyezte a kft. vezetője. Bartha László polgármester lapunknak elmondta: az ügyben nincs semmiféle titok. Bikádi János valóban kapott feladatokat a Mars tér átalakításával kapcsolatosan, de őt a polgármesteri hivatal fizeti.

Sz. C. Sz.

Megkezdtek a Dóm téren a Szegedi Szabadtéri Játékok nézőterének felépítését, a Kelemen utcában pedig dolgoznak a színház és a szabadtéri közös jegyirodájának kialakításán, ahol a május 21-i nyitás után a belépőjegyeket meg lehet majd vásárolni. A produkciókra az ország minden tájáról érkeznek előjegyzések.

Már építik az ország legnagyobb csillagtetős színházának nézőterét a Dóm téren. Mint Kocsis Józseftől, a Szegedi Nemzeti Színház és Szabadtéri Játékok főmunkájától megtudtuk, a teljes színházi infrastruktúra június 10-ére készül el. Az első produkció, az Evita próbái június 22-én kezdődnek. A nézőterrel együtt a forgószínpad szerelését is el szokták kezdeni, idén ezt a munkát későbbre halasztották, mert szombaton a dóm elől szeretnének elbálintani a végzős medikusok. A tavalyihoz képest nincs sok változás a technikában, de minden eddiginél több úgynevezett intelligens lámpát használnak majd a világítás-hoz. Ezek a különálló számí-

Jegyárok a szabadtérin: dixie már 700-ért is, Cura 15 ezerért

Az idei sláger: az Evita

tógépes hálózatról vezényelt fényforrások különleges effektusok létrehozását teszik lehetővé, így a színpadi látvány sokkal izgalmasabb lehet. A Dóm téri színpadtechnika számára minden bizonnyal a Szörényi-trilógia színrevitele jelenti majd a legnagyobb kihívást, hiszen egymást követő napokon kell az Atilla, az István, a király és a Veled, Uram! díszletét felépíteni. Ez akkor is komoly feladat, ha Csikós Atilla mindhárom színpadképének közös az alapja.

A Kársz utcai színházi jegyirodában március 22-e óta gyűjtik az előjegyzéseket a szabadtéri előadásaira. A megrendelt belépőket a május 21-én megnyíló Kelemen utcai új jegyirodában vásárolhatják majd meg a helybeliek, illetve akkor kezdik a nem szegediek számára utánvételt postázni. (A „vidéki” előjegyzések többsége a Du-

nántúlról, Győrből, Szekszárdról, Zalaegerszegről származik.)

Régebben népszerűek voltak a kedvezményes próbabérletek, idén már nem terveznek ilyeneket. Azoknál a produkcióknál, ahol elkel az összeg belépő, és lehetőség lesz rá, a főpróbára árusítanak majd jegyet. Baranyi Irén, a színház gazdasági igazgatója elmondta: ebben az esztendőben beindul az interneten keresztüli jegyvásárlás is. Minden belépőjegyet egyedileg vonalkóddal látják el, ezzel kívánják védekezni az egyre profibb csalók ellen. Az elmúlt években ugyanis több olyan belépővel találkoztunk, amit színes fénymásolóval vagy digitális technikával hamisítottak. A vonalkódos jegyeket köszönhetően szigorodik a beléptetés az előadásokra: leolvadó rendszert telepítenek a kapukhoz. Azt ígé-

rik, a nézőket időben tájékoztatják az új rendről.

A szabadtéri jegyárai a műfajtól függően változnak. A legolcsóbban – 700-tól 3000 forintig – a július 21-i Dóm dixie-gálára lehet bejutni. A legtöbb előadásra 1000-tól 4000 forintig kínálnak jegyeket. Valamivel drágábbak, 1500-6000 forintba kerülnek a két Bartók-darabba, a kékszakállú herceg várára és a Fából faragott királyfi szülő belépők. José Cura koncertjét a felsőbb szektorokból 7 ezer forintért, a színpadhoz legközelebbi London és a Róma szektorból 15 ezerért lehet megnézni. A hazai bérekhez képest ez meglehetősen borsos ár, ám ha valaki a világsztár tenorista valamelyik nyugat-európai koncertjére szeretne bejutni, ennek kétféle háromszorosát is ki kellene fizetnie.

Az előjegyzések alapján arra lehet következtetni, a szabadtéri programsorozata iránt a tavalyihoz hasonló fokozott érdeklődés várható. Szombati előadásokra már alig tudnak jegyet adni az Evitára. A Veled, Uram! és az István, a király belépői is rohamosan fogyhatnak.

Hollósi Zolt

A MUSICA PARLANTE KAMAREZENEKAR ad hangversenyt május 10-én, csütörtökön 19 órától a Szegedi Tudományegyetem aulájában (Dugonics tér 13., II. emelet). Közreműködnek: Bicskey Gábor (oboa), Gyivicsán György (harsona), Kovács Melinda (fuvola) és Kecskés György kürtművész. Vezényel és a műveket ismerteti: Meszlényi László művészeti vezető. Múson szerepel Vivaldi C-dúr oboaversenye, Wagenseil Harsonaversenye, Telemann Alster szvitje és C. Ph. E. Bach D-moll fuvolaversenye.

MŰVÉSZETI NAPOK. A Gedő Általános Iskolában (József A. sgt. 116.) művészeti napokat szerveznek május 10–11-én délelőtt. A művészeti napokat csütörtök délelőtt 9 órakor dr. Mészáros Rezsóné iskolaigazgató nyitja meg. Kiállítás mutatja be a városi rajzverseny legjobb alkotásait, Molnár Gyula és Fekete József természetfotóit, valamint régi játékokat. A tárlatokat megnyitja és a díjakat átadja Novák András festőművész. Tíz órától történelmi vetélkedő, papírsárkány és marionettbábuk készítése, tánczene-break bemutató várja az érdeklődőket. Délután fél 3-kor kezdődik a városi népdaléneklési verseny. Péntek délelőtt 9 órától játékos vetélkedő, írástörténeti előadás, papírsárkány-eregetés, aszfaltrajzverseny, kézműves-foglalkozások, valamint versmondók, színjátszók, énekesek szórakoztatják azokat, akik ellátogatnak az iskolába.

FURULYAVERSENY. Az országos furulyaverseny Budapesten megrendezett döntőjében a Király-König Péter Zeneiskola növendékei igen sikeresen szerepeltek. A 2. korcsoportban Haraszi Dóra különdíjjal részesült, a 3. korcsoportban Tihanyi Zsuzsanna III. helyezést ért el. Kamarazene kategóriában a Király-kvartett érdemelte ki az első díjat (tagok: Haraszi Dóra, Kurgyis Zsuzsanna, Stefkovics Nóra, Tihanyi Zsuzsanna). Tanárak, Paragi Jenő tanári különdíjjal, a csembalón és zongorán kísérő Iglódi Éva pedig korrepetitóri különdíjjal részesült.

HALÁLSZÉLFŐZŐ VERSENY. A Szeged napi ünnepségek keretében május 20-án, vasárnap, halászléfőző versenyt rendeznek a Roosevelt téren. Az érdeklét csapatok Frank Sándortól, a verseny szervezőjétől (telefonon: 06-30-9-380-038) kaphatnak bővebb felvilágosítást.

A SZAB-BAN. Simon Miklós bőrgyógyász emeritus professzor 85. születésnapja alkalmából rendeznek tudományos ülést a Szegedi Akadémiai Bizottság székházában ma, 14 órától. Egy órával később kezdődik az a vitatalka, amelyen a Széchenyi-terv regionális fejlődést élénkítő eszközeiről, valamint a dél-alföldi kis- és középvállalkozások fejlesztéséről tartanak előadásokat.

BÁLINT SÁNDOR-EM-LÉKNAP. A „legszegebb szegedi” halálának 21. évfordulóján a Bálint Sándor Hagyatéki Kuratórium, az újszegedi Bálint Sándor Társaság és a Bálint Sándor Művelődési Ház emléknapot szervez május 10-én, csütörtökön. Déli 12 órától megemlékezést és koszorúzást tartanak az Alsóvárosi temetőben, Mátyás téri szülőházánál és a Dóm téri panteonban. Délután 5 órától a Bálint Sándor Művelődési Házban az ott elhelyezett relief megkoszorúzása után összeállított hangzik el Bálint Sándor írásából és más forrásokból. Közreműködik: Kiss Ernő, Tatár Attiláné, Trabalka István (vers, próza), Tegzes Miklós (ének) és dr. Kiss Ernő (zongora).